

Reglement 'op den Engelsman ofte zeeroovers', 1653

Int jaer 1653 den 8sten febraerius is daer besloten bij de [g]ecommitteerde over de zeevarende buiel soo schippers, stuijrluy ende bootsgeselle, dese navolgende artyckelen luydende op den Engelsman ofte zeeroovers.

Alle de geene die na de Straet ofte na West-Indien ofte na de eijlanden vaeren, sullen betaelen 3 maenten voor een reijs 20 stuivers, ende als sij genomen werde van den Engelsman ende in heeren-slooten gebracht, die sullen genieten 60 gulden, maer diegeene die genomen werde en in Engelant gebrocht en niet in de gevanckenisse ofte in heere-slooten gebrocht, die sal genieten 35 gulden, maer die gene die genomen wert ofte sijn schip en goed comt te verliesen ende geen huier en krijcht dat hij niet in Engelant comt sal genieten 30 gulden.

Item alle die geene die naer Vranckrijck, Bosschaejen, Poortegael ofte Spangien vaeren, sullen betaelen 16 stuivers elcke reijs, als sij genomen worden ofte schip ende goet comen te verliesen, dat sij haer huier niet krijgen, sullen genieten 30 gulden, ende in heere-slooten 60 gulden ofte in Engelant ende niet in de gevanckenisse 35 gulden als int voorgaende artyckel.

Item alle die geene die na Groenlant, Moskovien vaeren sullen betaelen voor een reijs 15 stuivers, ende dan bij verliesen vant schip ende goet ofte g[evang]en te worden sullen sij genieten 30 gulden als in de [voorgaende] [a]rty[ckel]en.

Item alle de geene die ten oorloch ofte op de kaep vaeren, sullen betalen drie maenten voor een reys ende dat 15 stuivers ende dan genomen [w]ert of schip ende goet comt te verliesen, die sal genieten 30 gulden int dit boven artyckel.

Alle die geene die naer Oosten, Noorwegen ofte Deenmarcken vaeren, sullen betalen ydere reijs 12 stuivers ende tship ende goed verliest ofte genomen wert sal genieten 30 gulden als hier boven.

Item alle de geene die ten haringh vaeren ofte doggen, ofte vers jagen, die sal betalen yder reys 10 stuivers ende dan sal hij genieten 30 gulden als int voorgaende artyckel.

Alle personen die hun hebben laeten aenteyckenen, het sij waer dat het soude mogen wesen ende het schip ende goet verliest ende geen huier en krijcht ofte genomen wert ende niet in Engelant comt, sal genieten 30 gulden, maer soo sij soo veel goets bergen, dat sij haer huyer moghen eysschen, dan sullen sij niet genieten of moghen eyschen. Ende sij in de heere-slooten coomen sal genieten 60 gulden ende in Engelant comende ende niet in de gevanckenisse, sal genieten 35 gulden.

Alle die geene diet schip verlooren hebbe ende geen

goet afgebercht hebbe datse geen huyer hebben ontfangen
sullen een briefien van de schippers hant brenghen ofte met
goet bewijs vant volck, dit alles soo ver te betaelen als
de buyel strecke mach penings pont gelijk.

Dese navolgende artyckelen luydende van den Turck
In den eersten alle personen, tsij jonck ofte out, die haer
believen aenteyckenen varende naer de Straet, sullen betalen
drie maenten ider persoon 12 stuivers, ende van de Turck genomen
worde ende in Turckien gebracht, sal yder persoon
genieten 60 gulden, maer als sij genomen worde en niet
niet in Turckien gebracht of in slavernij van den Turck,
sal niet meer eyschen als 30 gulden.

Item alle personen varende naer West-Indien ofte na de
eylanden ende dat voor een i[der] genomen wordende van de
Turck, sullen genieten yde[r] persoon 60 gulden volgende het
voorgaende artyckel, [mits betalende ...] stuivers voor tjaer van
aengeteyckent te rekenen.

Item de maets vaeren naer Spangien, Poortegael ende
van den Turck genomen worde, sullen genieten 60 gulden
als vooren, mits betalen 12 stuivers.

Item de maets vaerende naer Vranckrijck, Ierlant ofte
Engelant, en van de Turck genomen worde, sullen genieten
60 gulden als voor, mits betalende yder reys 8 stuivers, oock na Moskovien
ofte Groenlant 8 stuivers.

Item de maets vaerende Oosten, Noorweghen, Deenmarcken
Schotlant, ofte ten haringh, sullen genieten yder persoon van den
Turck genomen sijnde, 60 gulden als voor verhaelt is, mits betalende
yder reys 6 stuivers. Dese artyckelen geteyckent op den Turck of
niet. In slavernij van den Turck sal niet meer eyschen als 30 gulden.

Dit in alles soo ver te betalen als de buyel strecke
mach, pennings pont gelijk.

Ter ordonnantie van de voorseide buyel soo is bij schippers ende stuieluy ende
bootsgeselle goetgevonden ende besloten

waer dat sij haer daer hebben te reguleren voor dit lopende jaer 1653.
Ter ordonnantie voornoemt, mr. Cornelis Mol.

Op de achterzijde van het reglement staat nog: 'deese seel is 1653'.

Woordverklaring

gecommitteerde = afgevaardigden, benoemden

zeevarende buyel = fonds voor risico's van zeevarenden

stuierluy = stuurlieden

de Straet = Straat van Gibraltar; bedoeld is de handel met de landen aan de Middellandse Zee

eylanden = Canarische eilanden

genomen werde = in beslag genomen, gekaapt

heeren-slooten = kastelen

huier = loon

Boschaejen = Golf van Biskaje

kaep = op Kaapvaart gaan, dwz. voorzien van 'kaperbrieven' ofwel 'commissiebrieven' vijandelijke koopvaardijochepen aanvallen

doggen, ofte vers jagen = vissen op kabeljauw (doggen) ofwel 'verse vis' d.w.z. niet geconserveerd

afgevercht = opgeeist

Moskovien = Rusland

penninch pont gelijk = geld in verhouding naar ieders aandeel

seel = schriftelijk bewijsstuk, opsomming, lijst